

Briselē, 2026. gada 3. jūlijā
(OR. en)

10955/26

ECOFIN 879
UEM 298
SOC 421
EMPL 228
ECB
EIB

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Secinājumi par 2026. gada padziļinātajiem pārskatiem makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros — apstiprināšana

Pielikumā ir pievienots projekts Padomes secinājumiem par 2026. gada padziļinātajiem pārskatiem makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras ietvaros.

**PROJEKTS – PADOMES SECINĀJUMI PAR 2026. GADA PADZIĻINĀTAJIEM
PĀRSKATIEM MAKROEKONOMIKAS NELĪDZSVAROTĪBAS NOVĒRŠANAS
PROCEDŪRAS IETVAROS**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME:

1. UZSVER, ka pēc tam, kad IKP pieaugums 2025. gadā sasniedza 1,5 %, tiek prognozēts, ka tas palēnināsies, un paredzams, ka inflācija Tuvo Austrumu konflikta ietekmes dēļ 2026. gadā palielināsies. ATZĪMĒ, ka 2025. gadā ES ekonomika demonstrēja noturību, un inflācijas spiediens samazinājās – tas veicināja dažu ilgstošu makroekonomikas neaizsargātības faktoru mazināšanos, taču norises dalībvalstīs bija atšķirīgas. ATZĪST, ka pastāvīgās ģeopolitiskās un tirdzniecības spriedzes dēļ izaugsmes prognozes ir pasliktinājušās un inflācija pieaug, un turklāt joprojām valda liela nenoteiktība, kas palielina ar nelīdzsvarotību saistītos riskus.
2. UZSVER – lai atklātu, novērstu un koriģētu nelīdzsvarotību, kas nelabvēlīgi ietekmē vai var nelabvēlīgi ietekmēt pienācīgu kādas dalībvalsts vai ekonomiskās un monetārās savienības, vai visas ES ekonomikas darbību, joprojām ir svarīgi pastāvīgi īstenot makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru. IZCEĻ visaptverošas analīzes būtisko nozīmi esošās nelīdzsvarotības uzraudzībā un iespējamās makroekonomiskās neaizsargātības apzināšanā. UZSKATA, ka 2026. gada padziļinātajos pārskatos ir ietverta augstvērtīga un visaptveroša analīze par situāciju katrā pārskata dalībvalstī.

3. ATZĪMĒ, ka kopumā Komisija ir piemērojusi attiecīgos analītiskos rīkus, ko papildina padziļināta kvalitatīva analīze, ņemot vērā katrai dalībvalstij raksturīgos izaicinājumus. ATZINĪGI VĒRTĒ uz nākotni vērstas analīzes izmantošanu un attiecīgās politikas novērtējumu, arī ņemot vērā nelīdzsvarotības smagumu un attīstību. UZSVER krājumu un plūsmas rādītāju nozīmīgumu novērtējumā, politikas pasākumu nozīmi un procedūras ES un eurozonas dimensiju. UZSVER iespējamo mijiedarbību starp dažādiem makroekonomikas mainīgajiem lielumiem. IZCEĻ, ka joprojām ir svarīgi novērtēt valstu ekonomikas politikas plašāko ietekmi un globālo norišu ietekmi. UZSVER, cik svarīga ir savlaicīga uzraudzība un novērtēšana, kā arī vienlīdzīga attieksme un pārredzamība, pamatojoties uz pierādījumos balstītu novērtējumu, tostarp attiecībā uz kvantitatīviem datiem, kvalitatīvu informāciju un īstenoto politiku, un tas, ka nelīdzsvarotības klasifikācija ir balstīta uz objektīviem pierādījumiem un tiek konsekventi piemērota visās dalībvalstīs.
4. ATZĪMĒ, ka inflācijas atšķirības Eiropas Savienībā ir palielinājušās. ATZĪST, ka 2026. gada enerģijas cenu pieaugums veicina vispārēju inflācijas pieaugumu un ka nevar izslēgt turpmāku inflācijas atšķirību palielināšanos. ATZĪMĒ, ka vienlaikus vienības darbaspēka izmaksu pieaugums pēdējā gada laikā palēninājās, kaut arī vairākās dalībvalstīs tas joprojām ir augsts. UZSVER, ka ilgstošas izmaksu un cenu atšķirības var apdraudēt konkurētspēju atsevišķās dalībvalstīs un tas var būt īpaši satraucošs jautājums eurozonā.
5. ATZĪST, ka tekošā konta pozīcijas 2025. gadā uzlabojās, bet ka dažās dalībvalstīs deficīts un pārpalikums joprojām ir liels. ATZĪMĒ, ka 2025. gadā negatīvās starptautisko investīciju neto pozīcijas kopumā ir uzlabojušās, lai gan lēnākā tempā, un ka pozitīvās pozīcijas kopumā ir samazinājušās, daļēji vērtēšanas efektu dēļ. ATZĪST, ka augstākas enerģijas cenas un gaidāmā tirdzniecības izaugsmes palēnināšanās var ietekmēt maksājumu bilanci.

6. ATZĪMĒ, ka mājokļu cenu pieaugums 2025. gadā paātrinājās vēl vairāk. ATZĪST, ka daudzās dalībvalstīs pieprasījumu veicināja mājāsaimniecību reālo ienākumu pieaugums un labvēlīgāki finansēšanas nosacījumi, savukārt piedāvājums palika ierobežots. ATZĪMĒ, ka vairākās dalībvalstīs ir palielinājies mājokļu cenu pārāk augsta novērtējuma risks. ATZĪST, ka, ņemot vērā strukturālos elementus, paredzams, ka mājokļu cenu pieaugums saglabāsies dinamisks. Tas ietver mājokļu pastāvīgu trūkumu un lēno progresu piedāvājuma trūkumu novēršanā daudzās dalībvalstīs, nodokļu politiku, kā arī neefektīvus īres tirgus, ko dažos gadījumos saasina pieprasījums pēc alternatīvām investīcijām, jo īpaši dalībvalstīs ar nepietiekami attīstītu kapitāla tirgu.
7. ATZĪMĒ, ka, ņemot vērā vienkāršākus finansēšanas nosacījumus, 2025. gadā palielinājās mājāsaimniecību un nefinanšu sabiedrību aizņēmumi. UZSVER, ka nesenā stingrāku finansēšanas nosacījumu ieviešana var izraisīt aizņēmumu apjoma samazināšanos un palielināt parāda apkalpošanas izmaksas, jo īpaši tad, ja plaši tiek piemērotas mainīgas procentu likmes. ATZĪST, ka, lai gan valdības parāda attiecība dažās dalībvalstīs turpināja samazināties, daudzās dalībvalstīs tā palielinājās un pārsniedza 2019. gada pirmspandēmijas līmeni, un, ņemot vērā budžeta deficīta pieaugumu dažās dalībvalstīs, ir paredzams, ka tā turpinās palielināties. ATZĪMĒ, ka lielākas parādsaistības kopā ar nesen paaugstinātām valsts obligāciju ienesīguma likmēm rada lielākus procentu izdevumus.
8. UZSVER, ka banku sektors joprojām ir veselīgs un noturīgs un ka tam ir spēcīgi kapitāla rādītāji un augsta banku rentabilitāte. UZSVER, ka ienākumus nenesošie aizdevumi kopumā joprojām bija tuvu vēsturiski zemākajam līmenim un ka dalībvalstīs, kurās tie iepriekš bija paaugstināti, bija vērojams neliels kritums. ATZĪMĒ, ka dažās dalībvalstīs joprojām ir vērojamas lielas investīcijas iekšzemes valsts parāda obligācijās un dažos gadījumos – neaizsargātība saistībā ar komerciālo nekustamo īpašumu.
9. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka Grieķijā, Nīderlandē un Zviedrijā makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras kontekstā nelīdzsvarotība vairs nav novērota. ATZĪMĒ, ka Grieķijā neaizsargātība saistībā ar lielo valdības un ārējo parādu ir samazinājusies, ka banku ienākumus nenesošie aizdevumi ir samazinājušies un ka labvēlīgi finansēšanas nosacījumi mazina ārējās ilgtspējas riskus, kas saistīti ar ievērojamo tekošā konta deficītu. ATZĪMĒ, ka Nīderlandē ir mazinājusies neaizsargātība, kas saistīta ar mājāsaimniecību parādu un tekošā konta pārpalikumu. ATZĪMĒ, ka Zviedrijā joprojām pastāv neaizsargātība, kas saistīta ar nekustamā īpašuma tirgu un augsto privātā sektora parāda līmeni, taču šī neaizsargātība ir samazinājusies.

10. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka Itālijā, Ungārijā un Slovākijā joprojām pastāv nelīdzsvarotība, bet vienlaikus atzīst, ka šajās valstīs ir vērojami daži uzlabojumi, jo īpaši Itālijā un Slovākijā.
 11. PIENĒM ZINĀŠANAI, ka Rumānijā joprojām pastāv pārmērīga nelīdzsvarotība. ATZĪMĒ, ka neaizsargātība, kas saistīta ar fiskālo deficītu un tekošā konta deficītu, ir samazinājusies, bet tā joprojām ir ievērojama, savukārt izmaksu konkurētspēja turpina pasliktināties, lai gan mazāk nekā iepriekš.
 12. AICINA pilnībā piemērot makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru līdztekus reformētajam ekonomikas pārvaldības regulējumam, kas iekļauts Eiropas pusgadā, tostarp attiecīgā gadījumā aktivizēt pārmērīgas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru. IZCEĻ, cik svarīga ir ātra un pastāvīga politikas rīcība, lai novērstu makroekonomikas nelīdzsvarotības, jo īpaši tādas nelīdzsvarotības, kas ietvertas vidēja termiņa fiskāli strukturālajos plānos un konkrētām valstīm adresētos ieteikumos Eiropas pusgada ietvaros.
-